

ΞΕΝΑ ΑΡΙΣΤΟΥΡΓΗΜΑΤΑ

ΤΟΥ ΦΡΑΝΣΟΥΑ ΚΟΠΠΕ

ΤΟ ΚΟΡΙΤΣΙ ΤΟΥ ΣΚΟΤΩΜΕΝΟΥ

Ε τὰ σωστά σου μᾶς τὰ λές αὐτὰ, μπάριμα Μαζέ;... Ἐσύ ἕνας παλιὸς ἐπαναστάτης τῆς Κομμούνας!... Ὅταν μιὰ ἄλλη μέρα θὰ δώσουμε τὸ τελευταῖο χτύπημα, πού θὰ στερεώση πειὰ γιὰ πάντα τὶς ἐλευθερίες καὶ τὰ δίκαια τοῦ Λαοῦ, δὲν θὰ βρεθῆς μαζὺ μὲ τοὺς συντρόφους; Δὲν θὰ ξαναγυρίσης τὸ ντουφέκι σου καταπάνω στὰ κόκκινα

παντελόνια τῶν σταυρωτῆδων καὶ στὰ παλάτια τῶν ἀφεντάδων; Ἄλλα λοιπὸν, γιατί;

Ὁ μπάριμα-Μαζέ, ἐργάτης πρόωρα γερασμένος — ἕνα κεφάλι φορτωμένο ψαρά μαλλιά καὶ γένεια, ἀλλὰ μὲ μάτια ὀλοζώντανα — τίναξε τὴν στάχτη τῆς πίπας του, κύτταξε καλὰ στὰ μάτια τοὺς δυὸ νέους πού καθόντανε μαζὺ του στὸ πατάρι τῆς ταβέρνας, ρούφηξε μὲ μιὰς τὸ ποτήρι του καὶ τοὺς ἀποκρίθηκε:

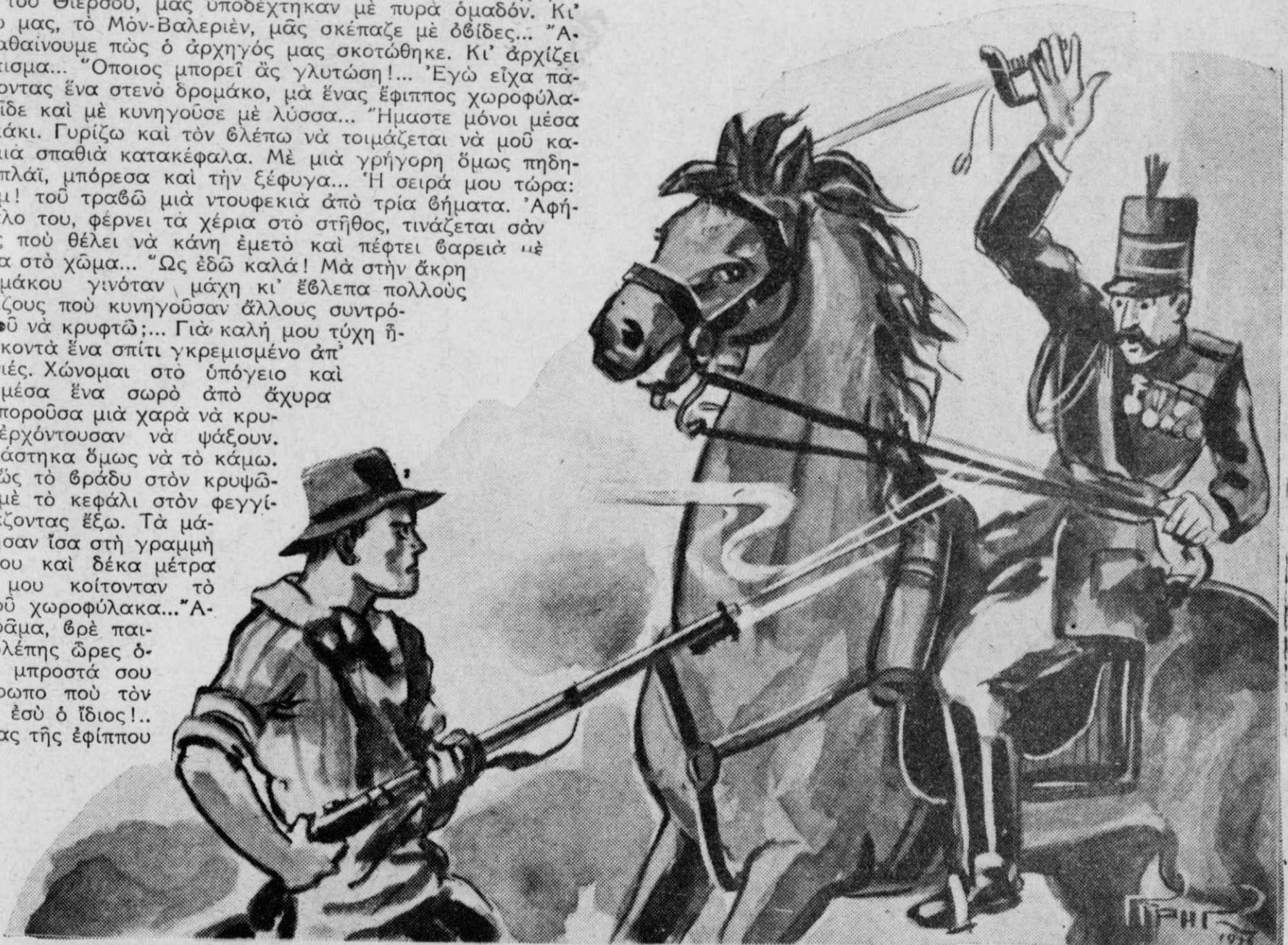
— Γιατί;... Ἐ, ἀκούστε λοιπὸν νὰ σᾶς τὸ πῶ, παλληκάρια μου, καὶ δώστε πρόσοχὴ σ' αὐτὴ τὴν ἱστορία:

— Τὸν καιρὸ τῆς Κομμούνας, τὸ ξέρετε, ἦμουν στὸ τάγμα τῆς Μπελβίλλ. Δὲν εἶχα περάσει τὰ εἰκοσιπέντε χρόνια καὶ τὸ αἷμα μου ἔβραζε. Ἦμουν λεύτερος, χωρὶς οἰκογένεια καὶ ὑποχρεώσεις κι' ὁ μόνος μου πόθος ἦταν νὰ διώξω τοὺς Πρώσους καὶ νὰ σώσω τὴ Δημοκρατία... Ἡ γκιλοτίνια εἶχε ἀρχίσει νὰ δουλεύη κ' οἱ μοναρχικοὶ εἶχαν φτάσει στὶς Βερσαλλίες... Ζήτηω λοιπὸν ἡ Κομμούνα!... Τὴν ἡμέρα τῆς μεγάλης ἐξόδου, προχωρήσαμε ὡς τὸ Ρουέγ μὲ τὸν Φλουράνς. Ἐκεῖ ὅμως οἱ χωροφύλακες τοῦ Θιέρσου, μᾶς ὑποδέχτηκαν μὲ πυρὰ ὀμαδόν. Κι' ἀπὸ πίσω μας, τὸ Μόν-Βαλεριέν, μᾶς σκέπαζε μὲ ὀβίδες... Ἄξαφνα μαθαίνουμε πὼς ὁ ἀρχηγὸς μας σκοτώθηκε. Κι' ἀρχίζει τὸ σκόρπισμα... Ὅποιος μπορεῖ ἄς γλυτώσῃ!... Ἐγὼ εἶχα πάει φεύγοντας ἕνα στενὸ δρομάκο, μὰ ἕνας ἐφιππος χωροφύλακας μὲ εἶδε καὶ μὲ κυνηγοῦσε μὲ λύσσα... Ἦμαστε μόνον μέσα στὸ σοκκάκι. Γυρίζω καὶ τὸν βλέπω νὰ τοιμάζεται νὰ μὲ κατεβαση μιὰ σπαθιά κατακέφαλα. Μὲ μιὰ γρήγορη ὁμως πηδηξιά στὸ πλάι, μπόρεσα καὶ τὴν ξέφυγα... Ἡ σειρά μου τώρα: Καὶ μπάμ! τοῦ τραβῶ μιὰ ντουφεκιά ἀπὸ τρία θήματα. Ἀφήνει τὸ ὄπλο του, φέρνει τὰ χέρια στὸ στήθος, τινάζεται σάν ἄνθρωπος πού θέλει νὰ κάνῃ ἐμετὸ καὶ πέφτει βαρεῖα μὲ τὰ μοῦτρα στὸ χῶμα... Ὡς ἐδῶ καλά! Μὰ στὴν ἄκρη τοῦ δρομάκου γινόταν μάχη κι' ἔβλεπα πολλοὺς Βερσαγιέζους πού κυνηγοῦσαν ἄλλους συντρόφους... Πῶ νὰ κρυφτῶ;... Γιὰ καλὴ μου τύχη ἦταν ἐκεῖ κοντὰ ἕνα σπιτί γκρεμισμένο ἀπ' τὶς κανονιές. Χώνομαι στὸ ὑπόγειο καὶ θρίσκω μέσα ἕνα σωρὸ ἀπὸ ἄχυρα πού θὰ μποροῦσα μιὰ χαρὰ νὰ κρυφτῶ, ἂν ἐρχόντουσαν νὰ ψάξουν. Δὲν ἐχρειάστηκα ὅμως νὰ τὸ κάμω. Ἐμείνα ὡς τὸ θράδυ στὸν κρυψῶνα μου, μὲ τὸ κεφάλι στὸν φεγγίτη, κυττάζοντας ἔξω. Τὰ μάτια μου ἦσαν ἴσα στὴ γραμμὴ τοῦ δρόμου καὶ δέκα μέτρα μακριὰ μου κοίτονταν τὸ πτώμα τοῦ χωροφύλακα... Ἄσκημο πράμα, βρὲ παιδιὰ, νὰ βλέπης ὄρες ὀλόκληρες μπροστὰ σου ἕναν ἄνθρωπο πού τὸν σκοτώσες ἐσὺ ὁ ἴδιος!... Ἦταν ἕνας τῆς ἐφιππου

χωροφυλακῆς, σαρανταρῆς πανω-κάτω, μὲ τὴ στρατιωτικὴ μεντάγια κι' ὅλα τὰ λιλιὰ τῆς Κριμαίας καὶ τῆς Ἰταλίας στὸ στήθος. Ἦταν πεσομένος μὲ τὸ πλευρὸ καὶ φαινόταν σάν κοιμισμένος. Μόνον πού τὸ πρόσωπό του ἦταν κίτρινο καὶ κάτω ἀπ' τὸ στήθος του ἀπλώνονταν μιὰ λίμνη ἀπὸ αἷμα. Τὸ πηλήκιό του εἶχε κυλίσει πέρα κι' ὁ ἀέρας πού φυσοῦσε, ἀνέμιζε τὶς ἀρεές τοῦφες τῶν μαλλιῶν του... Βρρρ!... Δὲν μ' ἀρέσει καθόλου νὰ τὸ θυμοῦμαι... Κάποτε νύχτωσε... Ἄφησα τὴν τρύπα μου καὶ ξαναγύρισα μὲ χίλια θάσσανα στὸ Παρίσι. Ξέρετε βέβαια ὅτι τόκανα καλὰ τὸ μέρος μου ὡς τὸ τέλος. Εὐτυχῶς τὰ κατάφερα νὰ γλυτώσω ἀπ' τὸ μεγάλο κακὸ ποῦγινε στὸ ὁδόφραγμα τοῦ Μπουλθάρ-Βολταίρ καὶ μετὰ κανεὶς δὲν μ' ἐγύρευε γιὰ νὰ μὲ ζητήσῃ εὐθύνες.

Ἀπὸ τότε εἶχαν περάσει τρία χρόνια. Ἡ ἀναμπουμπούλες εἶχαν ξεχαστῆ πειὰ καὶ καθέννας εἶχε παρμένο τὸ δρόμο του στὴ ζωὴ. Καὶ νὰ πού ἕνα Σαββατόβραδο, ἐγὼ καὶ κάποιος συντεχνίτης μου, πού τὸν ἔλεγαν Οὐζέν, βρεθήκαμε σὲ ὄρεξι νὰ τὸ ρίξουμε λιγάκι ἔξω... Ἄμα εἶνε κανεὶς ἀνύπαντρος, ἐπιτρέπεται δὲν εἶν' ἔτσι;... Ἀνεβαίνουμε λοιπὸν στὸ Μονταρνὰς, δειπνοῦμε σὲ κάποια ταβέρνα, τραβοῦμε τὰ ποτηράκια μας καὶ στὸ τέλος πᾶμε νὰ τελειώσουμε τὴ βραδυὰ μας στὸ χορὸ τοῦ Μιλ - Κολόν. Ἐκεῖ ὁ Οὐζέν, διπλαρώνει δυὸ μικρούλες, μιὰ χοντρή κοκκινομαλλοῦσα καὶ μιὰ κοντὴ μελαχροινὴ. Αὐτὴ ἡ δεῦτερη μ' ἀρεσε ἐμένα περισσότερο. Χορέψαμε, ἤπιαμε καὶ, γιὰ νὰ μὴ σᾶς τὰ πολυλογῶ, ἄμα τὸ γλέντι σκόλασε, βρεθήκαμε μαζὺ στὶς κάμαρές τους... Μὴν περιμένετε νὰ σᾶς πῶ σαχλαμάρες. Δὲν στέκει στὴν ἡλικία μου, κι' οὔτε νὰ γέλια εἶνε, ἡ ἱστορία πού σᾶς διηγούμαι ἀπόψε.

Ἐτὸ πρῶτ' ἐϋπνησα, ὄχι καὶ τόσο ὑπερήφανος ἀπὸ τὸν ἑαυ-

Ἡ σειρά μου τώρα: Καὶ μπάμ! τοῦ τραβῶ μιὰ ντουφεκιά.

το μου και με το κεφάλι βαρύ. 'Η μελαχροινούλα κοιμόταν ακόμα θαθεία. Σηκώθηκα, ντύθηκα κι' έτοιμαζόμουν να την ξυπνήσω για να της πω «άντιο», όταν, καθώς έβαζα το καπέλο μου στον καθρέφτη, πρόσεξα δίπλα του ένα μικρό κάδρο, με μια φωτογραφία ανθρώπου στρατιωτικού. Πλησιάζω και τί βλέπω; Τόν χωροφύλακα του Ρουέμ, ξεσκουφωτο, καθισμένο σε μια καρέκλα, με τ' άραια μαλλιά του, με τις μεντάγιες και με τα κορδόνια του!... Τόν γνώρισα με το πρώτο... Μπορούσα να μη τόν γνωρίσω, αφού τόν έβλεπα τόσες ώρες εκεί κάτω πεσμένο στο χώμα, μέσα στο αίμα του;... "Εμεινα ξερός. Μου φάνηκε πώς μέσα μου ένα χέρι μούσφιγγε την καρδιά!... Τί ήθελ' εκεί το πορτραίτο ατόνου του δυστυχισμένου; Τί να τόν είχε τάχα ή παραστρατημένη μελαχροινούλα;... Σάν άπάντησι σ' αυτή μου την βουβή έρώτησι, άκούω έξαφνα πίσω μου τή μικρή, πού είχε στο άναμεταξύ ξυπνήσει, να μου λήη με μια φωνή θλιμμένη: «Τό πορτραίτο του μπαμπά μου κυττάς;» Κόκκαλο έγώ!! Είχα περάσει τή νύχτα μου με τήν κόρη του ανθρώπου πού σκότωσα!...

»Ταράχτηκα... ζαλίστηκα! Μοῦρθε στην άρχή να τό θάλω στα πόδια. Άλλά τά γόνατά μου ήσαν λυμένα. "Επειτα κρατήθηκα κι' από μια λύπη για κείνο τό δύστυχο πλάσμα. Άνακαθισμένη στο κρεβάτι ή μικρή, πήρε μ' ένα ύφος ντροπαλό τήν καμιζόλα της από τήν καρέκλα, για να σκεπάση μ' αυτή τά γυμνά της μπράτσα. "Ηταν πολύ μικρούλα, ίσαμε δεκαοχτώ χρόνων και με όλη της τήν παραλυμένη ζωή, έδειχνε ένα πρόσωπο πολύ νόστιμο και φρέσκο, κάτω από τ' άνακατωμένα μαῦρα μαλλιά της. Και μ' εκύτταζε μ' ένα άθωο βλέμμα, μ' ένα βλέμμα μικρού παιδιού!...

»Με δυσκολία στεκόμουν όρθιος. Κάθησα κοντά της και τής έδειξα με τό δάχτυλο τό πορτραίτο.

» — Λοιπόν είνε πατέρας σας αυτός; τή ρώτησα.

»Κι' εκείνη μου διηγήθηκε τότε με δακρυσιμένα μάτια τις δυστυχίες της:

»Ναί, πατέρας της ήταν, ένας χρυσός πατέρας. Είχε χηρέψει πολύ γρήγορα και δεν είχε τίποτ' άλλο στον κόσμο παρ' αυτή μονάχα, τή Βιργινίτσα του, πού τή λάτρευε. "Ω! Άν δεν τόν σκότωναν στο Ρουέμ, εκείνοι οι θρωμοεπαναστάτες τής Κομμούνας, θά είχε μείνει τίμιο κορίτσι ή Βιργινίτσα!... "Ηταν τόσο ευτυχισμένη τότε!... Άλλά τί να σοῦ κάνη; "Ωρφάνεψε δεκαπέντε χρόνων μόλις και χωρίς πεντάρα... Μπήκε μαθήτρια σε μια μακρυνή συγγενή της, κορσεδοῦ στο Σαιν - Ντενύς κι' εκεί μέσα, όλες, δασκάλα και κορίτσια ήσαν του σκοινου και του παλουκιου. 'Η κακή συναναστροφή και τά κακά παραδείγματα, γρήγορα τήν έσπρωξαν κι' αυτήν στον κακό δρόμο. Δύο χρόνια είχε μείνει μαζί με τόν πρώτο φίλο της, υπάλληλο κάποιου ύπουργείου. Αυτός όμως ύστερα τήν παράτησε για να παντρευτῆ... Στο τέλος, δεν ήταν παρά κάνα-δυό μήνες πού ή πείνα τήν έρριξε στους δρόμους!... Και τό δυστυχισμένο αυτό πλάσμα ξαναγύριζε κάθε τόσο, με δάκρυα πού τρυπούσαν τήν καρδιά μου, στη μεγαλύτερη δυστυχία της ζωής του, πού ήμουν έγώ ή αίτία, στον θάνατο του πατέρα της, πού τόν είχα σκοτώσει με τά χέρια μου...

»Καθώς μου μιλούσε, μια ιδέα καρφώθηκε στο κεφάλι μου: να γιατρέψω έγώ ο ίδιος τό κακό πουχα κάνει. Και για να γίνη αυτό, δεν ήταν παρά ένας μονάχα τρόπος: Να τήν πάρω μαζί μου, να γίνω προστάτης της.

»'Η Βιργινία κατοικούσε σ' ένα έπιπλωμένο δωμάτιο και δεν είχε τίποτ' άλλο από τό φουστανάκι πού φορούσε. Έγώ είχα μερικά ψευτοέπιπλα από κάτι μικροοικονομίες μου. Δεν σκέφθηκα πολλή ώρα. Τήν πήρα μαζί μου... Αυτό σας φαίνεται βέβαια παράξενο: ένας φονής να παίρνη έρωμένη του τήν κόρη του σκωτώμενου!

»Άλλά μια φορά είχα πού είχα μείνει μαζί της όλη τή νύ-

»Εκείνη μου διηγήθηκε με δακρυσιμένα μάτια τις δυστυχίες της.

ΜΙΑ ΠΡΩΤΟΤΥΠΗ ΕΡΕΥΝΑ ΤΩΝ ΠΕΡΙΟΔΙΚΩΝ ΜΑΣ

ΠΟΙΟΣ ΕΙΝΕ Ο ΙΔΑΝΙΚΟΣ ΣΥΖΥΓΟΣ;...

(Τι άπαντούν αι δεσποινίδες)

ΠΓ'

'Η τόσο επιτυχούσα έρευνά μας περί του «'Ιδανικου συζυγου» τελειώνει. Κράτησε άλλωστε άρκετους μήνας. Δημοσιεύομεν ήδη τας τελευταίας επιστολάς των άναγνωστριών μας. Έκ των επιστολών αυτών ή περισσότερες ήσαν κακογραμμένες και άσυντάκτως διατυπωμένες. Δημοσιεύομεν ώστόσο περίληψιν των για να μη μείνη καμμία των επιστολογράφων δυσαρεστημένη. Μετά τήν δημοσίευσιν και των τελευταίων αυτών επιστολών θά γίνη ή διανομή των βραβείων, σύμφωνα με όσα ύπεσχέθη τό «Μπουκέτο».

'Η δις Ν. Β. (Κερατέα—Άττικής), θεωρεί ότι ο ιδανικός σύζυγος για κάθε γυναίκα εξαρτάται από αυτή τήν ίδια και από τήν άγάπη με τήν όποία θά τόν περιβάλλη. Και ο πιο δύστροπος χαρακτήρας, όταν βρη καλή και άφωσιωμένη γυναίκα, θά γίνη άσφαλώς εύτυχής μαζί της. — 'Η «ΠΝΟΗ ΤΟΥ ΔΑΣΟΥΣ» (χωρίον Δάφνες—Κρήτης), θεωρεί ως ιδανικόν σύζυγον τόν άνδρα πού συγκεντρώνει, μαζί με τή σωματική του ώμορφία και τ' άπαραίτητα για ένα σύζυγο ψυχικά χαρίσματα και ιδίως τήν άφοσίωσί του, στην οικογενειακή ζωή. — 'Η «ΑΓΝΗ ΧΩΡΙΑΤΟΠΟΥΛΑ Κ.» (χωρίον Δάφνες—Κρήτης), θεωρεί ως ιδανικόν σύζυγον τόν άνδρα πού θά έχη καλήν υγείαν, και πολλές άρετές ψυχικές και ιδίως λεπτά αισθήματα και τρυφερότητα προς τή

γυναίκα του. — 'Η «ΑΦΕΛΗΣ ΕΛΛΗΝΟΠΟΥΛΑ» (Άθηναί) θεωρεί ως ιδανικόν σύζυγον τόν άνδρα ο οποίος συγκεντρώνει περισσότερη ώμορφία στην ψυχή παρά στο σώμα, τόν σεμνό, τόν εργατικό, τόν καλό οικογενειάρχην. — 'Η δις «ΞΑΝΘΟΥΛΑ» (Άμαλιάς) άπαντά: «Λατρευτό μου «Μπουκέτο». 'Ιδανικός σύζυγος για μένα είνε εκείνος πού θά ταριάζη μαζί μου στην έξωτερική εμφάνισι και θά βρισκεται στο ίδιο κοινωνικό επίπεδο με μένα. "Όσον άφορᾶ για τά έλαττώματά του, δεν μ' ενδιαφέρουν καθόλου, διότι έχω πεποιθήσι στον εαυτό μου, ότι θά τόν μεταπλάσω όπως θέλω έγώ.» — 'Η δις ΑΓΓΕΛΙΚΗ Β. ΒΕΛΑΙΡΙΟΥ (Άθηναί — Συνοικισμός Καισαριανής), θεωρεί ως ιδανικόν σύζυγον ένα νέον δειλόν, με ευγενικά αισθήματα και άγνή καρδιά, και στην εμφάνισι ψηλό με καστανά μαλλιά και μάτια όνειροπόλα. — 'Η δις «ΜΙΑ ΑΓΝΩΣΤΟΣ» (Άργοστόλιον), θεωρεί ως ιδανικόν σύζυγον: «ένα νέο, φτωχό, εργατικό και τίμιο παλληκάρι,

πού θ' άγαπήση άληθινά τή γυναίκα του και θ' άφοσιωθῆ στην οικογενειακή ζωή πού θα δημιουργήση.» — 'Η δις «ΜΙΑ Π.» (Χανιά), θεωρεί ως ιδανικόν σύζυγον «ένα νέον μορφωμένον, ευγενή, με λεπτά αισθήματα και με ψυχή γεμάτη καλωσύνη». ΣΤΟ ΠΡΟΣΕΧΕΣ: Συνέχεια.

χια. "Επειτα, όχι, δεν ήμουν φονής!... Τόν χωροφύλακα τόν σκότωσα για να γλυτώσω τή ζωή μου...

»Ο πόλεμος βλέπεις είνε πόλεμος!... Και στο ύστερο θάκαινα να να χαρή ή ψυχή του με τό να γλυτώσω τήν κόρη του από τό δρόμο του κακού. Και τό κατ'άφερα, παιδιά μου. Τήν ξανάκαμα μια φρόνιμη, μια νοικοκυρά και προκομένη γυναίκούλα και σε λίγο καιρό τή στεφανώθηκα — μπορώ να σας τό πω τώρα πού έχη πεθάνει — γιατί αυτή ήταν ή κυρά Μαζέ, πού τήν άγαπήσατε και τήν έχτιμήσατε όλοι και πού έγώ τήν κλαίω δυόχρόνια τώρα!...

»'Ε, λοιπόν, παλληκάρια μου! Είμαι πάντα ένας πιστός ρεπουμπλικανός, όπως και πρώτα. Καταλαβαίνετε όμως βέβαια τώρα γιατί δεν θά βρεθώ κοντά σας, αν ξαναγίνη ποτέ πάλι ένας εμφύλιος πόλεμος!...

FRANCOIS COPPÉE